

Radka Váchová

Příloha k protokolu o SZZ č. ....
FF JU v Českých Budějovicích

Jméno: .....

Vysoká škola: .....
Ústav estetiky

Obor: Estetika

Vedoucí * / Mgr. Ondřej Dadejík, Ph.D.
bakalářské práce

30. 8. 2010

Datum odevzdání posudku: .....

Recenzent */ Mgr. Martin Kaplický, Ph.D.

.....

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Distance, prožitek a estetický objekt

.....
(téma)

Základním předpokladem bakalářské práce Radky Váchové je podle jejích slov „obhájení nutnosti nástupu distance, která je podnětem k aktivaci estetického prožitku“ (Anotace). Rozumíme-li tímto předpokladem obhájení využitelnosti či smysluplnosti pojmu „psychické“ či „estetické distance“ pro porozumění specifickému charakteru naší zkušenosti s uměním či specifickému charakteru našich prožitků krásy, vznešenosti apod. obecně, potom se jedná o téma významné, nicméně nikoli – v rámci současných estetických teorií – jednoznačné či neproblematicky „konsensuální“. Autorka předložila dle mého soudu kvalitní interpretaci dvou v mnoha ohledech příbuzných koncepcí estetického postoje (explicitně formulovaného u Bullougha, implicitně u Ingardena), pokusila se vystihnout příbuznosti i odlišnosti obou koncepcí, vše dokázala komentovat či ilustrovat prostřednictvím vlastních příkladů a s pomocí současných úvah Vlastimila Zusky oba proudy zčásti propojila. Toto vše svědčí o adekvátním porozumění klíčovým pojmům, přesto ke skutečnému „obhájení nutnosti nástupu distance“ by bylo třeba konfrontovat obě teorie s (1) dalšími vlivnými teoriemi estetického postoje ve 20. století i v současnosti a (2) s teoriemi, které jsou vůči pojmu estetického postoje (a estetické zkušenosti obecně) více či méně kritické. Bez takového střetu, jehož předpokladem je důkladnější pozornost k hojně sekundární literatuře, zůstává práce Radky Váchové zdařilým obhájením „nutnosti nástupu distance“ v intencích obou (resp. tří) vybraných autorů. Nutno dodat, že pro žánr bakalářské práce je sice základní porozumění vybraným textům a prokázání schopnosti s těmito texty pracovat pouze podmínkou nutnou, nikoli postačující, domnívám se však, že autorka tuto základní rovinu překročila.

Bakalářská práce je vhodně členěna, za zdrojový komparativní materiál jsou zvoleny, jak již bylo řečeno výše, osvědčené úvahy britského psychologa a estetika Edwarda Bullougha a dílčí analýza estetického prožitku polského filozofa Romana Ingardena. Autorka začíná představením Bulloughova pojetí „psychické distance“, představuje základní definiční vymezení této verze estetického postoje a zvláštní pozornost věnuje – souběžně se slavnou Bulloughovou studií – roli, kterou tento pojem hraje v chápání smyslu a charakteru umělecké tvorby a recepcie i jako obecného (nejen uměleckého) estetického principu. Závěr první části tvoří logický přechod od pojmu estetického postoje k pojmu širšímu, k pojmu estetického prožitku. V druhé části je tematizován nejen vnímatelský pól „estetické situace“, pozornost je věnována časovému rozměru hlavního pojmu a závěr této části opět tvoří přechod od (spíše) vnímatelského pólu „estetické situace“ k procesu ustavování či konstituci

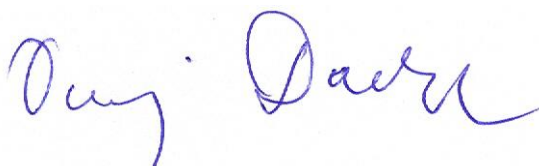
estetického objektu. Vyústěním části třetí, a tedy i vyústěním celé bakalářské práce je úvaha o vztahu estetické a umělecké hodnoty, kde autorka čerpá z díla (na Ingardena a Bullougha navazujícího) českého estetika Vlastimila Zusky. V prvních dvou částech autorka obě výchozí koncepce vhodně propojuje, tato vnitřní soudržnost se však s postupně mírně vytrácí.

Ve třetí, spíše sumarizující části se autorka dotýká (domnívám se, že zčásti nereflektovaně) významného problému. Pokud tvrdíme, že estetický objekt je „určujícím faktorem estetického prožitku“, a že pokud nemáme objekt, „zůstává nástup distance i estetický prožitek jako možná (sic!) potencialita“ (s. 38), mohli bychom položit tuto otázku: Je „setkání se“ s estetickým objektem příčinou či impulsem pro nástup estetické distance, či počátek estetického prožitku, a tedy i vyplnění zmíněné potenciality? Nebo je nástup distance či *aktualizace* oné potenciality nutnou podmínkou pro to, abychom zaměřili svou pozornost na estetické aspekty či rysy vnímaného či imaginativně intendovaného objektu? Jednoduše řečeno, co předchází čemu? Řešení tohoto problému není jistě jednoduché a není jedno (jediné správné), neboť směřuje k základním konstitutivním problémům oboru. Autorka sice ve shodě se Zuskou doplňuje nezbytnost „toho, kdo vnímá“ a jednu možnou odpověď naznačuje odkazem k Zuskově charakterizaci estetické a umělecké hodnoty coby emergentních, celá otázka však není dostatečně lokalizována. U obhajoby by se mohla autorka k tomuto problému vyjádřit.

Jak jsem již uvedl, bakalářská práce je poměrně kvalitní interpretací dnes již klasických textů estetické teorie a její jazyková i gramatická úroveň dle mého soudu vyhovuje požadovanému standardu. Práci by jistě bylo možné po všech těchto stránkách zlepšit, bylo by žádoucí zaujmout za použití sekundární literatury kritičtější stanovisko vůči zkoumaným pojmům. Tímto bychom se ale již dostávali do žánru práce magisterské. Bakalářskou práci Radky Váchové doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji stupněm **výborně**.

výborně

Návrh na klasifikaci bakalářské práce: .....

.....
podpis vedoucího bakalářské práce

Čes. Budějovicích 30. 8. 2010
V ..... dne .....

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

